

นายแพทย์พงษ์พิสุทธิ์ จงอุดมสุข

ผู้มีส่วนสนับสนุนบริการการแพทย์แผนไทยในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

วิชัย โชควิวัฒน์

ประธานมูลนิธิแพทย์ชนบท

นายแพทย์พงษ์พิสุทธิ์ จงอุดมสุข

ระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เป็นระบบที่ยอมรับบริการการแพทย์แผนไทยอย่างเป็นทางการมาตั้งแต่ต้น โดยนายแพทย์สงวน นิตยารัมภ์พงศ์ ได้เสนอไว้อย่างชัดเจนตั้งแต่ พ.ศ. 2541 ในหนังสือ “ปฏิรูประบบบริการสุขภาพไทย”^[1] ซึ่งเป็น “พิมพ์เขียว” ของระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติในเวลาต่อมา โดย พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติไว้ชัดเจนในมาตรา 3 ให้ “บริการสาธารณสุข” “รวมถึงการบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลป์”^[2]

ต่อมาเมื่อมีการผลักดันให้มีการจัดสรรงบ

ประมาณเป็นการเฉพาะสำหรับบริการการแพทย์แผนไทยในกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ นายแพทย์พงษ์พิสุทธิ์ จงอุดมสุข ซึ่งขณะนั้นเป็นผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนในสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ จึงมีหน้าที่โดยตรงในการสนับสนุนคณะทำงานเรื่องนี้ ที่จะหาข้อมูลและจัดทำข้อเสนออย่างเป็นระบบ ในที่สุดคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติก็มีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2550 ให้เพิ่มการจัดบริการการแพทย์แผนไทยเข้าสู่ชุดสิทธิประโยชน์^[2] โดยจัดสรรงบประมาณรายหัว 0.50 บาท ต่อคนต่อปีในปีแรก ซึ่งตัวเลขเป็นจำนวน “น้อยนิด” แต่ก็เป็นจุดเริ่มต้นที่

สำคัญ และเมื่อคูณจำนวนประชากร 46-48 ล้านคนแล้ว ก็เป็นจำนวนเงินที่มีผลสำคัญในการสนับสนุนบริการการแพทย์แผนไทยทั่วประเทศ และมีการเพิ่มอัตราเหมาจ่ายรายหัวโดยลำดับ จนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 เพิ่มขึ้นเป็น 11.61 บาท นับว่าเพิ่มถึงกว่า 20 เท่าตัวในช่วงเวลา 10 ปี และเชื่อว่าจะยังได้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ต่อไป

นายแพทย์พงษ์พิสุทธ์ ได้สร้างคุณูปการแก่วงการสาธารณสุขไทย รวมทั้งด้านการแพทย์แผนไทย จนกระทั่งเมื่อเช้าวันที่ 3 ธันวาคม 2560 ก็จากไปอย่างสงบที่โรงพยาบาลรามาริบัติ

นายแพทย์พงษ์พิสุทธ์ เป็นคนกรุงเทพฯ มีพี่น้องรวม 6 คน โดยเป็นบุตรคนที่ 3 มารดาได้แจ้งเกิดวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2502 ครอบครัวฐานะไม่ร่ำรวย พี่ ๆ จึงต้องออกจากโรงเรียนไปช่วยทำมาหาเลี้ยงครอบครัว วัยเด็กนายแพทย์พงษ์พิสุทธ์เรียนที่โรงเรียนจีนแถวบ้าน ต่อมาได้ศึกษาต่อจนจบมัธยมปลายที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ และสอบเข้ามหาวิทยาลัยจนจบแพทย์ที่ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาริบัติ

ช่วงศึกษาในชั้นมัธยมและมหาวิทยาลัยเป็นช่วงที่นิสิตนักศึกษายังตื่นตัวทางการเมืองสูง เพราะคาบเกี่ยวกับช่วง “ประชาธิปไตยเบ่งบาน” ทั้งเหตุการณ์วันที่ 14 ตุลาคม 2516 และ 6 ตุลาคม 2519 นายแพทย์พงษ์พิสุทธ์เป็นนักกิจกรรมแถวหน้า และได้รับเลือกตั้งเป็นนายกสโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลในปี 2555 โดยมี “ไอดอล” หลายคน โดยเฉพาะนายแพทย์สงวน นิตยารัมภ์พงศ์

เมื่อจบการศึกษา นายแพทย์พงษ์พิสุทธ์ ไปปฏิบัติงานในชนบทที่โรงพยาบาลเสนางคณิคม และโรงพยาบาลตระการพิชผล ซึ่งขณะนั้นทั้งสองอำเภออยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี ช่วงนั้นได้รับเลือกตั้งเป็น

ประธานชมรมแพทย์ชนบทด้วย

นายแพทย์พงษ์พิสุทธ์ได้รับทุนไปศึกษาระดับปริญญาโททางการสาธารณสุข ที่สถาบันเวชศาสตร์เขตร้อนเจ้าชายลีโอบอลด์ (Prince Leopold Institute of Tropical Medicine) ที่เมืองแอนตเวิร์ป ประเทศเบลเยียม มีผลการศึกษาดีเยี่ยมจนได้รับการจารึกชื่อในหอเกียรติยศ (Hall of Fame) ของสถาบันแห่งนั้น

นายแพทย์พงษ์พิสุทธ์ เป็นหนึ่งใน “ดรีมทีม” ที่นายแพทย์สงวน ชวนมาร่วมงานเพื่อผลักดันการปฏิรูประบบบริการสุขภาพไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2539 จึงมีส่วนร่วมสำคัญในการสร้างระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าของประเทศกับนายแพทย์สงวน นิตยารัมภ์พงศ์ และร่วมสร้าง “วัฒนธรรมองค์กร” ของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ จนเป็นองค์กรธรรมาภิบาลที่ได้รับรางวัลติดต่อกันมาหลายปี

ต่อมานายแพทย์พงษ์พิสุทธ์ ได้รับการเลือกและแต่งตั้งเป็นผู้อำนวยการสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขติดต่อกันสองวาระ รวม 6 ปี นายแพทย์พงษ์พิสุทธ์ เริ่มป่วยด้วยโรคภูมิแพ้ และป่วยหนักจนมีอาการของโรคหลอดเลือดสมอง (Stroke) ต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ตั้งแต่ พ.ศ. 2556 สองปีต่อมาพบว่า เป็นมะเร็งต่อมน้ำเหลือง ต้องเข้าออกโรงพยาบาลหลายครั้ง จนจากไปในที่สุด

ศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี ได้แสดงความอาลัยนายแพทย์พงษ์พิสุทธ์ว่า “พงษ์พิสุทธ์ เป็นคนที่พิสุทธ์ และอุทิศชีวิตเพื่อศักดิ์ศรีของประชาชน ได้ร่วมงานกับคุณหมอสงวน นิตยารัมภ์พงศ์ มาแต่ต้น ในการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า และสืบต่อมาอีกสิบปีหลังจากคุณหมอสงวนจากไป ขอให้ผู้ที่รักคุณหมอพงษ์พิสุทธ์ ระลึกถึงพงษ์พิสุทธ์ ตลอดไปด้วยการทำในสิ่งที่พงษ์พิสุทธ์ นั่นคือถนอม

รักประชาชน ด้วยหัวใจของมนุษยนิรันดร์”

เอกสารอ้างอิง

1. นายแพทย์สงวน นิตยารัมภ์พงศ์. ปฏิรูประบบบริการสุขภาพไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักงานโครงการปฏิรูประบบบริการสาธารณสุข; 2547. 114 หน้า.
2. พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2545. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 119, ตอนที่ 116 ก. (18 พฤศจิกายน 2545).
3. ยงศักดิ์ ตันติปัญญ. ตำราการนวดไทย เล่ม 1 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 5 2559. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา; 2559. 608 หน้า.